

Shahrekord University

140

Plant Microbes Symbiosis: Applied Facets

By:

Naveen Kumar Arora

Translated By:

Dr. M. R. Tadayon

Dr. H. Karimzadeh

ISBN:978-600-7997-21-5

9 78600 7997215

دالانه شمسکرد

۱۴۰

همزیستی میکروب‌های گیاهی: جنبه‌های کاربردی

تألیف:

ناوین کومار آرورا

ترجمه:

دکتر محمود رضا تدین

دکتر هدایت‌الله کریم‌زاده

همزیستی میکروب‌های گیاهی: جنبه‌های کاربردی

تألیف:

ناوین کومار آرورا

ترجمه:

دکتر محمود رضا تدین

دکتر هدایت‌الله کریم‌زاده سورشجانی

عنوان و نام پدیدآور:	همزیستی میکروب‌های گیاهی: جنبه‌های کاربردی / تالیف [صحیح: ویراستار] ناوین کومار آروا؛ ترجمه محمودرضا تدین، هدایت‌الله کربیم‌زاده.
مشخصات نشر:	شهرکرد: دانشگاه شهرکرد، ۱۳۹۶
مشخصات ظاهری:	ص: ۸۳۸ صور، جدول، نمودار.
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۷۹۹۷-۲۱-۵
وضعیت فهرست‌نوبیسی:	فیبا
یادداشت:	عنوان اصلی: Plant microbes symbiosis : applied facets, 2014.
موضوع:	گیاهان -- همبستگی‌های میکروبی
موضوع:	Plant-microbe relationships
شناسه افزوده:	آروا، ناوین کومار
شناسه افزوده:	Arora, Naveen Kumar
شناسه افزوده:	تدین، محمودرضا، ۱۳۴۷ -، مترجم
شناسه افزوده:	کربیم‌زاده، هدایت‌الله، ۱۳۶۵ -، مترجم
شناسه افزوده:	دانشگاه شهرکرد
ردیبندی کنگره:	QR۳۵۱ /۵ ۸ ۱۳۹۶
ردیبندی دیویسی:	۱۷۸/۵۷۹
شماره کتابشناسی ملی:	۴۷۲۶۸۳۲

دانشگاه شهرکرد

نام کتاب:	همزیستی میکروب‌های گیاهی: جنبه‌های کاربردی
تألیف:	ناوین کومار آروا
ترجمه:	محمودرضا تدین، هدایت‌الله کربیم‌زاده
ویراستار ادبی:	ابراهیم ظاهری عبدهوند
ناشر:	دانشگاه شهرکرد
امور فنی و اجرایی:	فاطمه قانی
چاپ اول:	بهار ۱۳۹۶
تیراز:	۵۰۰ نسخه
قطع:	وزیری
چاپ:	ارس
قیمت:	۳۲۰۰۰ ریال
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۷۹۹۷-۲۱-۵

کلیه حقوق این اثر برای نویسنده‌گان و دانشگاه شهرکرد محفوظ است.
نشانی: چهارمحل و بختیاری، شهرکرد، بلوار رهبر، انتشارات دانشگاه شهرکرد، صندوق پستی ۱۱۵.

تقدیم به:

پژوهشگران علوم زیست‌شناسی، علوم گیاهی و علوم
کشاورزی

و به اساتید بزرگوار جناب آقای دکتر یحیی امام، جناب
آقای دکتر حسین غدیری، جناب آقای دکتر محمد جعفر
بحرانی و جناب آقای دکتر محمد تقی آсад به پاس
تلاش‌های ارزنده علمی، پژوهشی و تربیت متخصصین،
پژوهشگران و کارشناسان بخش کشاورزی

پیشگفتار نویسنده

میکروارگانیزم‌های مشارکت‌کننده گیاهی (PAMs)، نقش مهمی در بهبود زندگی گیاه میزبان دارند. عقیده بر آن است که پیدایش برهمنکنش گیاه-میکروب به پیش از دوران ورود گیاهان به روی خشکی برمی‌گردد و هر دو شریک، در این رابطه یکدیگر را پس از فرایندهای تکاملی طولانی مدت انتخاب کرده اند. میکروب‌های مفید، گیاه را از طریق تامین عناصر غذایی، مبارزه با پاتوژن‌ها، سرکوبی تنش‌های محیطی یاری می‌کنند و می‌توانند نقش‌های متعدد دیگری در اکوسفر (بوم‌سپهر) گیاهی داشته باشند. برهمنکنش گیاه-میکروب می‌تواند خاک‌های باир را احیاء، آلودگی‌های وسیع را پالایش و ترکیبات خطرناک را از اکوسیستم خارج کند.

استفاده بیش از حد و نادرست از مواد شیمیایی و صنعتی در بخش کشاورزی، باعث بروز آسیب‌های جدی زیست محیطی و مسائل مربوط به سلامت انسان و سایر موجودات ساکن در سیاره زمین شده است. این مواد شیمیایی در زنجیره‌های غذایی و اکوسیستم انباسته می‌شوند. در واقع، بسیاری از آن‌ها از طریق خوراک وارد زنجیره غذایی انسان می‌شوند. استفاده نادرست و بیش از حد مواد شیمیایی پاسخی به کاهش حاصل‌خیزی خاک است که در اثر از بین رفتن میکروارگانیزم‌های هم‌زیست با گیاهان به وجود آمده است. در زمینه میکروارگانیزم‌ها، مانمی‌دانیم که طی سال‌ها چه از دست داده‌ایم؛ ولی آن چه که مشخص است در خاک غیر بارور، جمعیت میکروب‌های محرک رشد گیاه بسیار ناچیز است و گاهی نیز ممکن است در این خاک‌ها میکروبی وجود نداشته باشد، بنابراین نیاز است باکتری‌های مناسب به همراه گیاه میزبان به این خاک وارد شود. در این کتاب، درباره کاربردهای متنوع میکروب‌های محرک رشد گیاه و اهمیت رابطه هم‌زیستی گیاه-میکروب در زمینه‌های پالایش آلودگی و تصفیه خاک بحث شده است.

این کتاب شامل نوزده فصل است که به واسطه مشارکت پژوهشگران سراسر جهان که در

زمینه برهمکنش گیاه-میکروب تحقیق و پژوهش می‌کنند، گرددآوری شده است. در این کتاب، به بحث دقیق درباره رویکردهای رایج در استفاده از میکروب‌های محرک رشد برای بهبود گیاهان زراعی به واسطه تامین عناصر غذایی از طریق زیستچرخش یا معدنی کردن یا تثبیت، مبارزه با پاتوژن‌ها و سایر تنفس‌ها از جمله بیماری‌ها و تنفس‌های محیطی مانند شوری، خشکی، pH و غیره پرداخته شده است. مدیریت تلفیقی عناصر غذایی، بیماری‌ها و تنفس‌ها را می‌توان با کاربرد میکروب‌های متنوع محرک رشد گیاهی فراهم کرد. برای دستیابی به این سودمندی‌ها و بهره‌مندی از مزایای آن، باید میکروب‌ها به ویژه در زیستگاه‌هایی که تعداد آن‌ها کم است، به خاک اضافه شوند. این موضوع تنها از طریق افزایش کیفیت مواد تلکیح زیستی به واسطه انجام تحقیقات امکان‌پذیر است. استفاده از ابزار بیوتکنولوژیک پیشرفته، از قبیل ژنومیکس، پروتئومیکس و مهندسی ژنتیک می‌تواند در رسیدن به این هدف بسیار مؤثر باشد. در این زمینه، گیاهان دست‌کاری شده ژنتیکی قبلًا موفقیت‌های زیادی را ایجاد کرده‌اند. استفاده از برهمکنش گیاه-میکروب برای احیای اراضی غیر بارور و آلوده، تجزیه آلودگی‌ها و مواجهه با پدیده تغییر اقلیم، اهداف پژوهش‌های آینده هستند. در کتاب حاضر بیشتر روی جنبه‌های امنیت غذایی جمعیت در حال افزایش، در شرایط کاهش اراضی قابل کشت در الگوی پایدار تمرکز شده است.

پژوهشگران در زمینه‌های تکنولوژی تلکیح زیستی، ریزوباکتری‌های محرک رشد گیاه، برهمکنش‌های گیاه-میکروب، زیست‌شناسی ریزوسفر، زیست پالایی و مدیریت تنفس‌های زیستی و غیرزیستی در گیاهان زراعی تالیف‌های مفیدی داشته‌اند. پژوهشگران نه تنها نگاه جامعی بر رخدادهای موجود در این زمینه در سراسر جهان داشته‌اند؛ بلکه در مورد مسیرهایی پیش‌رو در آینده نیز اطلاع رسانی کرده‌اند. کتاب حاضر برای استادان، فارغ‌التحصیلان و دانشجویان مقاطع تحصیلات تکمیلی علوم زیستی، به ویژه آن‌هایی که در زمینه میکروبیولوژی کشاورزی یا بیوتکنولوژی کار می‌کنند، بسیار مفید است. در این کتاب، به چگونگی همزیستی گیاه-میکروب پرداخته شده است و این‌که چگونه می‌توان از این ارتباط شگفتاور در آینده استفاده کرد تا مواد شیمیایی کمتری را به کار برد و تضمینی ایمن برای نسل‌های آینده و اکوسیستمی پایدار به وجود آورد.

از کلیه کسانی که در تهیه این کتاب در زمینه‌های مختلف مشارکت داشته‌اند، سپاسگزاری می‌شود. برنامه‌های کاربردی مشارکت گیاه-میکروب در این کتاب به صورت جامع بررسی شده است و ما می‌توانیم بگوییم این کتاب در نوبه خود بی‌نظیر است. از دکتر مامتا کاپیلا، ویراستار ارشد، اشپرینگر (هند) برای حمایت‌های مستمرشان سپاسگزاری می‌شود؛ زیرا اگر حمایت‌های ایشان نبود، این پروژه هرگز به اتمام نمی‌رسید. از پروفسور ر. س. سابتی، معاونت دانشگاه BBA لاکنو^۱ برای حمایت‌های مداوم سپاسگزاری ویژه می‌شود. از تیم تحقیقاتی شامل ساکشی تواری، جیتندرا میشراء، راچرا سینگ مایا، شوتا و جی پراکاش به خاطر کمک در تهیه این کتاب سپاسگزاری می‌شود. از همسرم پریتی آرورا برای حمایت از من و فرزندانم پرانای و ناو که با حضور خود به من دلگرمی می‌دهند، تشکر ویژه دارم. امیدوارم خوانندگان کتاب حاضر را کتابی مفید دریابند. هر گونه پیشنهاد و انتقاد را صمیمانه پذیرا هستم.

ناوین کومار آرورا - لاکنو، اوتار پرادش هند

ث

پیشگفتار مترجمین

در کتاب همزیستی گیاهی: جنبه‌های کاربردی که آن را ناوین کومار آرورا و با همکاری تعداد زیادی از دانشمندان و استادان دانشگاهها و مراکز تحقیقاتی با گرایش‌های علمی مختلف به رشتہ تحریر در آورده است، به طور دقیق به معرفی رابطه همزیستی میکروب‌های گیاهی و ریزجانداران محیط خاک (ریزوسفر) پرداخته شده است، موضوعی که امروزه اهمیت زیادی دارد و روز به روز، بر جایگاه و نقش آن در تولید فرآورده‌های کشاورزی افزوده می‌شود. به دلیل سختی مطالعه خاک، بهویژه ریزوسفر و تعیین دقیق و واضح به معرفی ریزجانداران خاک (فون و فلور خاک) مانند باکتری‌ها و قارچ‌ها و نقش و کارکرد آن‌ها، مواد و متابولیت‌های تولیدی آن‌ها می‌پردازد. اهمیت استفاده از این ریزجانداران، در بهبود تولیدات گیاهی، مقابله با تنش‌های زیستی و غیرزیستی و کاربرد آن‌ها به عنوان آفت‌کش‌های زیستی به خوبی بیان شده است. همچنین امکان استفاده از آن‌ها در احیا و بازسازی زمین‌های فرسایش یافته، آلوده به فلزهای سنگین و آلاینده‌ها بحث شده است و کارکرد آن‌ها در انحلال و فراهمی عناصر غذایی و جلوگیری از سمی بودن عناصر و فلزات بر گیاهان مورد تاکید قرار گرفته است. به افق‌های پیش رو و چشم‌اندازهای کاربردی این ریزجانداران در آینده بخش کشاورزی به عنوان راهبردهای مهم توجه شده است. این کتاب می‌تواند مورد استفاده دانشجویان و اساتید علوم گیاهی، علوم کشاورزی و بیولوژی قرار گیرد، به خصوص برای دانشجویان مقاطع مختلف تحصیلی بسیار سودمند خواهد بود و اطلاعات جامع و تکنیکی در اختیار آنان قرار می‌دهد. امید است که این کتاب نقش عمده‌ای در ارتقاء و بهبود تولید محصولات کشاورزی بهویژه در مناطق مواجه با تنش‌های زیستی و غیرزیستی داشته باشد. مترجمان از دانشجویان خانم‌ها زهرا طاهری، صفورا کسایی، ریحانه صادقی، حورا چیانی، وجیه کاظم فرزندی، الهه فروزان‌مهر، سیما اسعد سامانی، ندا محسنی، فاطمه حیدریان، فاطمه کارگر، محمدرضا کریمی، فاطمه عباسی و آفایان عدنان محمودی و مهندس محمود بهادر به خاطر زحمات ویرایشی سپاسگزاری می‌کنند. از زحمات خانم مهندس مرضیه سیاهمرد به

خاطر مساعدت‌های مستمر و ویرایش و تایپ کتاب تشکر ویژه می‌شود.

محمود رضا تدین

هدایت الله کریم‌زاده سورشجانی

فهرست مطالب

نقش باکتری‌های ریزوسفری در بهبود تولیدات گیاهی و تحمل به تنش: مکانیزم عمل، کاربردها و دورنمای آینده-----	۱
چکیده-----	۱
۱- مقدمه-----	۲
۲- ریزوسفر: آشیان اکولوژیک غنی از عناصر غذایی برای باکتری‌های سودمند-----	۴
۳- ریزوباکتری‌های محرک رشد گیاهی: بررسی کلی-----	۵
۴- باکتری‌های ریزوسفری به منظور تولید زیست‌توده گیاهی-----	۸
۹- کودهای زیستی-----	۹
۱۰- محرک‌های گیاهی-----	۱۴
۱۱- کاربرد هم‌افزایی با باکتری‌های هم‌زیست (تلقیح مشترک)-----	۱۷
۱۲- گروه‌های مشارکتی باکتریایی ریزوسفری-----	۲۰
۱۳- برهمنکشن تلقیح - پیش ماده-----	۲۱
۱۴- باکتری‌های ریزوسفری به منظور بهبود تحمل به تنش-----	۲۳
۱۵- تعديل تنش‌های غیرزیستی-----	۲۴
۱۶- تعديل تنش زیستی-----	۳۷
۱۷- ریزوباکتری‌های مهندسی ژنتیک، برای بهبود تولید زیست‌توده و تحمل به تنش-----	۴۳
۱۸- سخن آخر و چشم‌انداز نهایی-----	۴۵
۱۹- منابع فصل اول-----	۴۷
۲۰- آفت‌کش‌های زیستی: جایگاه کنونی-----	۷۵
۲۱- چکیده-----	۷۵
۲۲- ۱-۲ مقدمه-----	۷۶

۲-۲ تغییر گرایش از آفتکش‌های شیمیایی به آفتکش‌های زیستی	۷۷
۳-۲ مفهوم آفتکش‌های زیستی	۸۱
۴-۲ آفتکش‌های میکروبی	۸۲
۱-۴-۲ آفتکش‌های زیستی باکتریایی	۸۳
۲-۴-۲ آفتکش‌های زیستی قارچی	۸۶
۳-۴-۲ آفتکش‌های زیستی ویروسی	۸۸
۵-۲ آفتکش‌های زیستی: رویکردی جهانی	۸۹
۱-۵-۲ آمریکای شمالی	۹۱
۲-۵-۲ اروپا	۱۰۷
۳-۵-۲ آسیا	۱۰۹
۴-۵-۲ استرالیا	۱۱۲
۵-۵-۲ آمریکای لاتین	۱۱۳
۶-۵-۲ آفریقا	۱۱۴
۶-۲ بازار جهانی	۱۱۵
۸-۲ محدودیت‌های آفتکش‌های زیستی و راهکارهای اجتماعی	۱۱۶
۱-۸-۲ ناآگاهی	۱۱۸
۲-۸-۲ عدم اعتماد و کارکردهای متناقض در مزرعه	۱۲۰
۳-۸-۲ کیفیت و طول عمر مفید پایین	۱۲۱
۴-۸-۲ بودجه بالای تولید و کشاورزی تجاری کوچک‌تر	۱۲۳
۵-۸-۲ چارچوب قانونی	۱۲۴
۶-۸-۲ تهدیدهای سلامتی و زیست محیطی	۱۲۶
۷-۸-۲ مشکلات مربوط به آفتکش‌های ویروسی	۱۲۸
۸-۸-۲ رقابت با آفتکش‌های شیمیایی	۱۲۸
۹-۲ نتیجه‌گیری	۱۳۰
منابع فصل دوم	۱۳۱

برهمکنش زنده‌خواری گیاه-میکروب برای احیاء اراضی و توسعه کشاورزی پایدار	۱۵۳
چکیده	۱۵۳
۱-۳ مقدمه	۱۵۴
۲-۳ احیاء زمین‌های آلوده به فلزهای سنگین	۱۵۵
۳-۳ احیاء زمین‌های آلوده شده به هیدروکربن‌های نفتی (PHC)	۱۵۸
۴-۳ احیاء زمین‌های تخریب شده در اثر فرسایش خاک	۱۶۱
۵-۳ احیاء اراضی آلوده به خاکسترها معلق	۱۶۳
۶-۳ نقش برهمکنش گیاه-میکروب در کشاورزی پایدار	۱۶۶
۱-۶-۳ نقش سلامت خاک	۱۶۹
۲-۶-۳ نقش تنش‌های زیستی و غیرزیستی	۱۷۱
۳-۶-۳ برهمکنش گیاه-میکروب و جذب عناصر غذایی	۱۷۵
۷-۳ جنبه‌های آینده	۱۷۹
۸-۳ نتیجه‌گیری	۱۸۰
منابع فصل سوم	۱۸۱
مشارکت گیاه-میکروب برای افزایش تجزیه زیستی بی‌فنیل‌های پلی‌کربن	۱۸۹
چکیده	۱۸۹
۱-۴ مقدمه	۱۹۰
۲-۴ گیاه-میکروب پالایی: فراتر از گیاه‌پالایی	۱۹۳
۳-۴ آمینوسیکلوبروپان-۱-کربوکسیلیک اسید (ACC) دآمیناز تولید شده توسط باکتری‌ها و گیاه‌پالایی	۱۹۷
۴-۴ مشارکت گیاه-میکروب برای افزایش گیاه‌پالایی آلانینده‌های آلی	۱۹۹
۵-۴ مهندسی ریزوسفر گیاه-میکروب: دستورالعمل ترشحات ریشه	۲۰۱

۶-۴ رهیافت‌های مطالعه تنوع و فعالیت میکروب‌ها در خاک آلوده	۲۰۴
۱-۶-۴ شناسایی بیوشیمیایی	۲۰۶
Whole-Cell MALDI-TOF MS	۲۰۷ ۲-۶-۴
۳-۶-۴ تکنیک‌های انگشت نگاری ژنتیکی	۲۰۸
۴-۶-۴ کاوش ایزوتوپ پایدار (SIP)	۲۰۹
۵-۶-۴ حسگرهای زیستی	۲۱۱
qRT-PCR	۲۱۲ ۶-۶-۴
۷-۴ نتیجه‌گیری	۲۱۳
منابع فصل چهارم	۲۱۳
بهره‌برداری از برهمکنش گیاه-میکروب برای افزایش محاذفه در برابر عوامل بیماری‌زا گیاهی	۲۲۱
چکیده	۲۲۱
۱-۵ مقدمه	۲۲۲
۲-۵ وضعیت آنتیاکسیدان‌های تنظیم شده توسط میکروب، در گیاه میزان	۲۲۴
۳-۵ فعال سازی مسیر پروپانوئید به وسیله میکروب	۲۲۷
۴-۵ القاء لیگنینی شدن به وسیله میکروب	۲۳۲
۵-۵ مدیریت عامل بیماری‌زا با استفاده از سنجش حد نصاب تنظیم شده توسط میکروب‌ها	۲۳۵
۶-۵ میکروب، واسطه جذب عناصر غذایی و دفاع	۲۳۶
۷-۵ دفاع توارثی به واسطه میکروب	۲۴۰
۸-۵ چشم‌اندازهای آینده	۲۴۲
منابع فصل پنجم	۲۴۲

برهمکنش‌های گیاه و میکروب: عوامل کلیدی حاصل خیزی خاک و تغذیه گیاه---	۲۵۳
چکیده	۲۵۳
۱-۶ مقدمه	۲۵۵
۲-۶ ریزوسفر	۲۵۶
۳-۶ ترکیبات شیمیایی تولیدشده توسط ریشه‌ها در ریزوسفر	۲۵۷
۴-۶ تنوع میکروبی در ریزوسفر	۲۵۹
۵-۶ برهمکنش‌های گیاه-میکروب و فراهمی عناصر غذایی	۲۶۰
۱-۶ فراهمی نیتروژن	۲۶۲
۲-۶ فراهمی فسفر	۲۶۵
۳-۶ فراهمی سایر عناصر غذایی	۲۶۷
۶-۶ برهمکنش‌های گیاهی برای پالایش خاک‌های آلوده	۲۶۸
۱-۶ گیاه‌پالایی	۲۶۹
۲-۶ پالایش ریزوسفری	۲۷۳
۳-۶ زیست‌پالایی توسط میکروب‌ها	۲۷۶
۷-۶ نتیجه‌گیری	۲۷۹
منابع فصل ششم	۲۷۹
برهمکنش گیاه-اندوفیت و مشارکت مداوم برای سلامت گیاه	۲۹۵
چکیده	۲۹۵
۱-۷ مقدمه	۲۹۶
۲-۷ اشغال‌گری اکولوژیک و تنوع زیستی	۲۹۹
۳-۷ برهمکنش گیاه-اندوفیت و بررسی ژنوم آن	۳۰۲
۴-۷ روابط مشارکتی گیاهان-اندوفیت‌ها: از فرآورده‌های طبیعی زیست فعال میزبان تا سودمندی آن در دفاع میزبان	۳۰۳

۵-۷ نقش اندوفیت‌ها در کاربردهای کشاورزی	۳۰۷
۱-۵-۷ اندوفیت‌ها به عنوان عوامل کنترل کننده زیستی	۳۰۷
۲-۵-۷ نقش اندوفیت‌ها در سمزدایی و تخریب عوامل مخرب بیماری‌زا	۳۱۲
۳-۵-۷ اندوفیت‌ها و سیدروفورها	۳۱۳
۴-۵-۷ آنزیم‌های تجزیه‌کننده و مکانیزم‌های سرکوب بیماری	۳۱۴
۵-۵-۷ مکانیسم مقاومت القایی میزبان	۳۱۴
۶-۵-۷ دورنمای اندوفیت‌ها در ارتقاء رشد گیاه	۳۱۵
۷-۵-۷ مکانیزم‌های اندوفیت‌ها در تحمل به تنش	۳۱۷
۶-۷ نتیجه گیری	۳۱۹
منابع فصل هفتم	۳۲۱
تحمل به تنش‌های زیستی و غیرزیستی و تولید متابولیت‌های ثانویه سودمند تو سط	۳۲۱
گونه‌های باسیلوس اندوفیت	۳۳۱
چکیده	۳۳۱
۱-۸ مقدمه	۳۳۲
۲-۸ مواد فعال زیستی و آثار آن بر گیاهان	۳۳۶
۱-۲-۸ لیپوپیتیدها	۳۳۸
۲-۲-۸ باکتریوسین‌ها	۳۴۱
۳-۲-۸ پلی‌کتیدها و سایر متابولیت‌های دفاعی	۳۴۳
۳-۸ برهمکنش‌های گیاهی و کارکردهای ترکیبات فعال زیستی	۳۴۷
۴-۸ کاربردهای تحمل به تنش‌های زیستی و غیرزیستی	۳۵۱
۵-۸ نتیجه گیری	۳۵۳
منابع فصل هشتم	۳۵۴
ترکیبات ضد قارچی سودومونادها و مطالعه ویژگی‌های مولکولی آن‌ها برای سرکوب	۳۶۳
عوامل بیماری خاک‌زاد	

چکیده:	۳۶۳
۱-۹ مقدمه	۳۶۴
۲-۹ توزیع اکولوژیکی سودوموناس‌ها در گیاهان	۳۶۶
۳-۹ سودوموناس‌ها به عنوان ریزوباکتری بالقوه محرک رشد گیاه (PGPR) با مکانیزم‌های مستقیم در شرایط مزرعه	۳۶۸
۴-۹ سودوموناس‌ها به عنوان عوامل کنترل زیستی عوامل بیماری خاکزاد	۳۷۱
۴-۹ آنتی‌بیوسیس	۳۷۲
۴-۹ سیدروفورها: رقابت برای آهن	۳۷۴
۵-۹ تولید هیدروژن سیانید (HCN)	۳۷۵
۶-۹ آنزیمهای تخریب‌گر دیواره سلولی قارچ‌ها	۳۷۶
۷-۹ سیستم مقاومت القایی	۳۷۷
۸-۹ بیوسنتز متابولیت‌های ضدقارچی و ویژگی‌های توالی ژنوم آن‌ها	۳۷۸
۹-۹ نقش متابولیت‌های ضدقارچی در مدیریت بیماری در شرایط مزرعه	۳۸۰
۱۰-۹ نتیجه‌گیری	۳۸۳
منابع فصل نهم	۳۸۳
سودومونادها: توسعه رشد گیاه و فراتراز آن	۳۹۵
چکیده	۳۹۵
۱-۱۰ مقدمه	۳۹۶
۲-۱۰ سودومونادها: دیدگاه تاریخی	۳۹۷
۳-۱۰ تنوع سودومونادها	۴۰۰
۱-۳-۱۰ علل اکولوژیکی تنوع سودومونادها	۴۰۱
۲-۳-۱۰ اساس ژنتیکی تنوع سودوموناد	۴۰۳

۴-۱۰ ارتقاء رشد گیاه و شایستگی ریزوسفری سودومونادها	۴۰۵
۵-۱۰ سایر نقش‌ها در اکوسیتم‌های کشاورزی	۴۱۱
۶-۱۰ نتیجه‌گیری	۴۱۴
منابع فصل دهم	۴۱۴
چشم‌اندازهای تلقیح ریزوبیومی برای تولید پایدار گیاه زراعی	۴۲۹
چکیده	۴۲۹
۱-۱۱ مقدمه	۴۳۰
۲-۱۱ هم‌زیستی لگومینوز-ریزوبیوم؛ بررسی اجمالی	۴۳۲
۳-۱۱ مکانیزم القاء رشد گیاه توسط ریزوبیوم	۴۳۴
۱-۳-۱۱ مکانیزم‌های مستقیم القاء رشد	۴۳۴
۲-۳-۱۱ مکانیزم‌های غیرمستقیم القاء رشد	۴۳۸
۴-۱۱ تأثیر متقابل ریزوبیوم با میکرووارگانیزم‌های مفید: بهبود زیست‌توده و تولید گره	۴۴۰
۱-۴-۱۱ ریزوباکتری‌های محرک رشد گیاه (PGPR)	۴۴۱
۲-۴-۱۱ قارچ‌های آربوسکولار مایکوریزا (AM)	۴۴۵
۵-۱۱ گونه‌های ریزوبیوم دارای ACC دامیناز برای بهبود تشکیل گره و زیست‌توده	۴۴۷
۶-۱۱ کارایی گونه‌های ریزوبیوم تحت تنش‌های محیطی	۴۴۸
۱-۶-۱۱ تنش خشکی	۴۵۳
۲-۶-۱۱ تنش شوری	۴۵۵
۳-۶-۱۱ تنش دمایی	۴۵۸
۴-۶-۱۱ تنش فلزات سنگین	۴۵۹
۵-۶-۱۱ تنش زیستی	۴۶۱

۷-۱۱ ریزوبیوم‌ها به عنوان باکتری محرک رشد گیاه (PGPB) (مشارکت غیر لگومینوز-ریزوبیوم)	۴۶۳
۸-۱۱ پیش ماده‌ها (هورمون‌های گیاهی) و مایع تلقيح (ریزوبیومی) برای افزایش تولیدات گیاهی	۴۶۶
۹-۱۱ مواد تلقيح تجاری در دسترس بر مبنای ریزوبیوم	۴۶۹
۱۰-۱۱ نتیجه و چشم‌انداز آينده	۴۷۰
منابع فصل يازدهم	۴۷۱
همزیستی لگومینوز-ریزوبیوم در شرایط تنفس	۵۰۱
چکیده	۵۰۱
۱-۱۲ مقدمه	۵۰۲
۱-۱-۱۲ تنفس نهاده‌های شمیایی کشاورزی (مواد اگروشیمیایی)	۵۰۳
۲-۱-۱۲ ریزوبیوم: حضور و تنوع در خاک	۵۰۴
۲-۱۲ واکنش‌های تنفسی در گیاه و ریزوبیوم	۵۰۶
۱-۲-۱۲ واکنش‌های تنفسی در گیاهان	۵۰۶
۲-۲-۱۲ واکنش‌های ریزوبیوم به تنفس	۵۰۷
۳-۱۲ همزیستی لگومینوز-ریزوبیوم تحت تنفس	۵۱۳
۱-۳-۱۲ تغییرات ساختاری و بیوشیمیایی تحت تنفس آبی	۵۱۳
۲-۳-۱۲ پروتئومیکس ابرازی برای درک رابطه همزیستی لگومینوز-ریزوبیوم در شرایط تنفس	۵۱۵
۳-۳-۱۲ همزیستی لگومینوز- <i>S. meliloti</i> در شرایط تنفس: مطالعه موردی	۵۱۶
۴-۳-۱۲ همزیستی لگومینوز-ریزوبیوم در شرایط تنفس موادشیمیایی کشاورزی	۵۱۷
۵-۳-۱۲ تاثیر مواد اگروشیمیایی دارای عناصر غذایی پرمصرف در برهمکنش ریزوبیوم-لگومینوز	۵۱۹
۶-۳-۱۲ ارتباط سه جانبه در شرایط تنفس‌های خشکی/شوری	۵۲۰
۷-۳-۱۲ کاهش اثر تنفس	۵۲۳

۵۲۵-----	۴-۱۲ نتیجه گیری
۵۲۵-----	۱-۴-۱۲ انتخاب سویه‌های رقابتی ریزوبیوم
۵۲۶-----	۲-۴-۱۲ اصلاح برای تولید لگومینوزهای رقابتی
۵۲۶-----	۳-۴-۱۲ کودهای زیستی تقویت شده با مولکول‌های الیستیور
۵۲۷-----	منابع فصل دوازدهم
۵۴۱-----	ترشحات ریشه لگومینوزها: نقش آن‌ها در همزیستی
۵۴۱-----	چکیده
۵۴۲-----	۱-۱۳ مقدمه
۵۴۲-----	۲-۱۳ فلاونوئیدها و استریگولاکتون‌ها دو گروه مهم از ترشحات ریشه‌ای لگومینوزها
۵۴۷-----	۳-۱۳ ترشحات ریشه در همزیستی لگومینوز-ریزوبیوم
۵۴۷-----	۱-۳-۱۳ فلاونوئیدها: نخستین مولکول پیام در ترشحات ریشه لگومینوز
۵۴۹-----	۲-۳-۱۳ استریگولاکتون‌های درگیر در همزیستی لگومینوز-ریزوبیوم
۵۵۰-----	۳-۳-۱۳ القای فاکتورهای Nod توسط فلاونوئیدها
۵۵۱-----	۴-۳-۱۳ پروتئین‌های ترشح شده، تعیین‌کننده اخلاقی بودن/دامنه میزانی
۵۵۲-----	۵-۳-۱۳ مشارکت پلی‌ساقاریدهای سطحی در مراحل مختلف توسعه همزیستی
۵۵۳-----	۶-۳-۱۳ ترشحات ریزوبیومی که حاوی ترکیبات مهم دیگر هستند
۵۵۳-----	۷-۳-۱۳ لزوم وجود حامل‌ها برای ترشحات ریشه‌ای
۵۵۴-----	۴-۱۳ ترشحات ریشه‌ای در همزیستی مایکوریزا
۵۵۶-----	۱-۴-۱۳ استریگولاکتون‌ها: نقش تکاملی در همزیستی آرسکولار مایکوریزا
۵۵۷-----	۵-۱۳ نتیجه گیری
۵۵۸-----	منابع فصل سیزدهم
۵۶۹-----	همزیستی اکتینوریزا و ریزوبیومی با لگومها برای کاهش اثر تنش‌های غیرزیستی

569	چکیده
570	1-۱۴ مقدمه
576	2-۱۴ کاربرد همزیست گیاه-باکتری در کاهش اثر تنش‌های غیرزیستی
576	1-۲-۱۴ تحمل و بهبود رشد تحت کمبود عناصر غذایی
582	2-۲-۱۴ کاهش اثر تنش خشکی
587	3-۲-۱۴ کاهش اثر تنش شوری
593	4-۲-۱۴ کاهش اثر سمیت فلزهای سنگین در خاک‌های آلوده
599	3-۱۴ نتیجه‌گیری
601	منابع فصل چهاردهم
619	آزوسپیریلوم: کود زیستی برای گیاهان زراعی
619	چکیده
620	1-۱۵ ویژگی‌های ساختاری جنس آزوسپیریلوم و گونه‌های آن
623	2-۱۵ توانایی‌های ارتقاء رشد آزوسپیریلوم
623	1-۲-۱۵ تثبیت نیتروژن
624	2-۲-۱۵ تولید هورمون‌های گیاهی
630	3-۲-۱۵ انحلال فسفات
631	4-۲-۱۵ تولید سیدروفور
631	5-۲-۱۵ فعالیت ضد میکروبی
632	3-۱۵ آزوسپیریلوم به عنوان کود زیستی
632	1-۳-۱۵ ارتقاء رشد گیاه به دلیل تثبیت نیتروژن
634	2-۳-۱۵ ارتقاء رشد گیاه به دلیل تولید هورمون‌های گیاهی
635	3-۳-۱۵ ارتقاء رشد گیاه به دلیل محلول‌سازی فسفات
636	4-۳-۱۵ ارتقاء رشد گیاه با حداقل رساندن تنش‌ها
639	5-۳-۱۵ آثار منفرقه آزوسپیریلوم بر گیاهان
640	4-۱۵ آزوسپیریلوم به عنوان عامل کنترل زیستی
640	1-۴-۱۵ آزوسپیریلوم به عنوان عامل ضد میکروبی

۶۴۱-----	۲-۴-۱۵ آزوسپیریلوم به عنوان آفت کش
۶۴۱-----	۳-۴-۱۵ آزوسپیریلوم به عنوان علف کش
۶۴۲-----	۴-۴-۱۵ آزوسپیریلوم به عنوان الیستور در مقاومت سیستمیک القایی
۶۴۲-----	۵-۱۵ آزوسپیریلوم به عنوان کود زیستی تجاری
۶۴۴-----	۶-۱۵ نتیجه‌گیری
۶۴۵-----	منابع فصل پانزدهم
۶۵۹-----	قارچ‌های اکتومایکوریزا و کاربردهای آن‌ها
۶۵۹-----	چکیده
۶۶۰-----	مقدمه
۶۶۵-----	۱-۱۶ تحقیقات روی قارچ اکتومایکوریزا: از گذشته تاکنون
۶۶۹-----	۲-۱۶ کاربرد قارچ اکتومایکوریزا در طرح‌های مزرعه‌ای
۶۷۲-----	۳-۱۶ کاربرد غذایی و سمیت قارچ اکتومایکوریزا
۶۷۴-----	منابع فصل شانزدهم
۶۸۵-----	افزایش نقش همزیستی مایکوریزایی در فرآینند تسهیل گیاه-گیاه برای بهبود بهره‌وری و پایداری اکوسیستم‌های کشاورزی مدیترانه‌ای
۶۸۵-----	چکیده
۶۸۶-----	۱-۱۷ مقدمه
۶۹۰-----	۲-۱۷ مشارکت همزیستی مایکوریزا در تغذیه و سلامت گیاه
۶۹۰-----	۱-۲-۱۷ همزیستی مایکوریزا و تغذیه گیاهی
۶۹۱-----	۳-۱۷ آثار مایکوریزا بر ضد عوامل بیماری‌زای گیاهی (نماتدها، گیاهان انگل) -
۶۹۳-----	۴-۱۷ مدیریت توانایی مایکوریزایی خاک در نظام زراعی مدیترانه‌ای

۶۹۴	۵-۱۷ نتایج آزمایشی
۶۹۶	۶-۱۷ نتیجه‌گیری
۶۹۷	منابع فصل هفدهم
۷۰۳	نقش ریزو باکتری‌های ارتقاء‌دهنده رشد و فرمولاسیون آن‌ها در کنترل زیستی بیماری‌های گیاهی
۷۰۳	چکیده
۷۰۴	۱-۱۸ مقدمه
۷۰۵	۲-۱۸ ریزو باکتری‌های ارتقاء‌دهنده رشد گیاه (PGPR)
۷۰۵	۳-۱۸ صفت‌های بیوتکنولوژیکی PGPR
۷۰۵	۱-۳-۱۸ ارتقاء رشد گیاه
۷۰۶	۲-۳-۱۸ تغذیه آهن در گیاهان زراعی
۷۰۶	۳-۳-۱۸ کنترل بیماری‌های گیاهی
۷۰۸	۴-۱۸ متابولیت‌های ضد قارچی PGPR
۷۰۸	۱-۴-۱۸ سیدروفورها
۷۱۰	۲-۴-۱۸ آنزیمهای تجزیه‌گر
۷۱۱	۳-۴-۱۸ سیانید هیدروژن
۷۱۲	۴-۴-۱۸ آنتیبیوتیک‌ها
۷۱۵	۵-۱۸ توسعه فرمولاسیون مؤثر
۷۱۷	۶-۱۸ وبزگی‌های PGPR و فرمولاسیون آن‌ها
۷۱۷	۷-۱۸ انواع فرمولاسیون‌ها
۷۱۸	۱-۷-۱۸ پودرهای خشک
۷۱۹	۲-۷-۱۸ سوسپانسیون‌های مایع
۷۲۰	۳-۷-۱۸ تکثیر انبوه
۷۲۱	۴-۷-۱۸ طراحی فرمولاسیون

۷۲۱	۸-۱۸ موانع موجود در توسعه فرمولاسیون
۷۲۳	۹-۱۸ جنبه‌های تجاری
۷۲۴	۱۰-۱۸ نتیجه‌گیری
۷۲۴	۱۱-۱۸ پیش‌بینی آینده
۷۲۵	منابع فصل هجدهم
۷۳۵	اثر محیط خاک بر کارایی مزرعه‌ای تلقیح میکروبی
۷۳۵	چکیده
۷۳۶	۱-۱۹ مقدمه
۷۳۸	۲-۱۹ تأثیر عوامل خاکی غیر زنده
۷۳۸	۱-۲-۱۹ بافت خاک
۷۴۴	۲-۲-۱۹ رطوبت خاک
۷۴۷	۳-۲-۱۹ اجزاء عناصر غذایی
۷۵۱	۴-۲-۱۹ تنش اسمزی
۷۵۴	۵-۲-۱۹ اسیدی و قلیایی بودن خاک
۷۵۷	۶-۲-۱۹ دما
۷۶۰	۷-۲-۱۹ اصلاح خاک به وسیله مواد اگروشیمیایی
۷۶۴	۳-۱۹ اثر عوامل زیستی خاک
۷۶۴	۱-۳-۱۹ میکروب‌های بومی خاک
۷۷۲	۲-۳-۱۹ جانداران خاک
۷۷۶	۴-۱۹ نتیجه‌گیری
۷۷۸	منابع فصل نوزدهم

